

تحلیل عوامل مؤثر بر گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش

کشاورزی

عباس سلطانی^۱، حامد چهارسوقی امین^۲

^۱دانش آموخته کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، ^۲استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام

چکیده

هدف این پژوهش تحلیل گرایش جوانان روستایی نسبت به اشتغال در بخش کشاورزی است تا با پیش‌بینی نوع رفتار آنها در گزینش یا عدم گزینش این شغل به عنوان حرفه اصلی، بتوان در مورد توسعه روستایی و کشاورزی و مسئله اشتغال جوانان روستایی به برنامه‌ریزی‌های واقع‌گرایانه پرداخت. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از نوع تحقیقات علی-ارتباطی بوده و از نظر روش‌شناسی در دسته تحقیقات پیمایشی قرار می‌گیرد. جامعه آماری این مطالعه تمامی جوانان روستایی ۱۵ تا ۲۴ ساله ساکن مناطق روستایی شهرستان ایلام هستند ($N=3562$) که از این جامعه آماری، با استفاده از فرمول تعیین حجم نمونه کوکران و از طریق نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب نمونه‌ای به حجم ۳۵۰ نفر انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از این نمونه آماری از پرسشنامه بسته پاسخ استفاده شد. برای تعیین روایی صوری این ابزار، از گروه تخصصی استفاده گردید. همچنین، برای تعیین پایایی پرسشنامه، ضریب کرونباخ آلفا محاسبه شد ($\alpha=0/84$). نتایج بدست آمده از این تحقیق نشان داد که گرایش کلی جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی در حد متوسط قرار دارد. همچنین، بر اساس تحلیل رگرسیون، مهمترین متغیرهای تأثیرگذار بر گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی (متغیر وابسته) به ترتیب عبارتند از: میزان آگاهی آنان به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی، میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی، میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی. در مجموع، این متغیرها ۶۶/۵ درصد از واریانس متغیر وابسته تحقیق را تبیین نمودند.

واژه‌های کلیدی: کشاورزی، اشتغال، گرایش.

مقدمه

رشد و توسعه هر کشور در گروه بخش‌های مختلف اقتصادی آن بوده، مهم‌ترین عامل مؤثر در توسعه پایدار نیز منابع انسانی شایسته و کارآمد آن کشور است (Bihis-Tolentino, 1996). از این‌رو، در روند توسعه، باید در کنار سایر منابع و سرمایه‌های مادی، نقش اصلی را به سرمایه انسانی داد. در این میان، جوانان به مثابه بخشی مهم از جمعیت کشور، سزاوار بهره‌مندی از امکانات رشد و تعالی هستند و نیز در قالب نیروی انسانی بالقوه در تأمین منابع انسانی سهمی به سزایی دارند، بنابراین، شایسته توجه بیشتری می‌باشند (کلانتری، ۱۳۷۶).

هم اکنون مسئله انبوه جمعیت واقع در سنین فعالیت به منزله یک واقعیت در برابر ماست؛ می توان بدین واقعیت هم به مثابه تهدیدی علیه توسعه همه جانبه نگریت و هم آن را موهبتی برای ارتقای سرمایه انسانی و سطح توسعه کشور تلقی کرد. اینک باید چگونگی استفاده از این خلاقیت و توانمندی انسانی دغدغه مسئولان و کارشناسان باشد (احمدی، ۱۳۸۵).

التزام کشورهای در حال توسعه به حفظ جوانان روستایی در روستا و اشتغال آنها به حرفه کشاورزی فرصت‌هایی محدود را برای اشتغال جوانان روستایی به وجود می‌آورد. این در حالی است که عامل‌هایی مانند تحصیلات، رسانه‌ها و گردشگری روستایی به ارتقای سطح آرزوها و تمایلات جوانان روستایی و افزایش فاصله آن با فرصت‌های موجود برای اشتغال آنها منجر می‌شود که سرانجام، به ترک هر چه سریع‌تر روستا و مهاجرت به کلان‌شهر خواهد انجامید (Sumberg, 2006).

جوانان از امیال و آرزوهایی مانند شغل، درآمد، شان و منزلت، موقعیت اجتماعی و یا نوعی خاص از زندگی برخوردارند. کلید جذب این جوانان به جامعه روستایی و شغل کشاورزی، شناسایی و توجه به این امیال و آرزوها و تلاش در راستای فراهم کردن امکان دستیابی آنها به این اهداف است و موفقیت سیاست توسعه اجتماعی کشور نیز در گرو جذب و حفظ جوانان روستایی در روستا و اشتغال به کشاورزی است. از اینرو، شناسایی نیازهای جوانان روستایی باید جزء مهم و جدانشدنی برنامه‌ریزی‌های توسعه اجتماعی باشد (Beauford, 2008).

بخش کشاورزی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشور است و نقش آن در توسعه و پایداری اقتصادی و سیاسی داخلی و بین‌المللی بر کسی پوشیده نیست (میرمحمدصادقی، ۱۳۷۳). در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، بخش کشاورزی محور توسعه به شمار آمده و پیشرفت آن پیش شرط و نیاز ضروری توسعه اقتصادی بوده است؛ و تا زمانی که موانع توسعه در این بخش برطرف نشود، سایر بخش‌ها نیز به شکوفایی نخواهند رسید. تجارب مثبت و منفی همه کشورهای پیشرفته و در حال توسعه این نظر را تأیید می‌کند. این بخش، حدود ۲۵ درصد از کل اشتغال، بیش از ۸۰ درصد از نیازهای غذایی، یک سوم از صادرات غیرنفتی و حدود ۹۰ درصد از نیازهای صنایع به محصولات کشاورزی را تأمین می‌کند (هاشمی‌پور، ۱۳۷۷).

پس از سال ۱۳۵۹ (که نسبت جمعیت شهری و روستایی برابر بود) روند شهرنشینی افزایش یافته و در حال حاضر ۲۸ درصد جمعیت کشور در مناطق روستایی و ۷۲ درصد در مناطق شهری ساکن هستند. میزان اشتغال در بخش کشاورزی ۲۱/۱ درصد، در بخش صنعت ۳۳/۲ درصد و در بخش خدمات ۴۶/۵ درصد است. فقط ۵/۶ درصد از جمعیت شاغل کشور در بخش کشاورزی اشتغال دارند و بقیه در بخش صنعت و خدمات اشتغال دارند و ۵۲/۸ از جمعیت روستاها به کشاورزی اشتغال داشته و سایرین در بخش صنعت و خدمات اشتغال دارند (مرکز آمار ایران، ۱۳۸۸). این آمارها نشان می‌دهد که روند شهرنشینی افزایش یافته و همچنین میزان اشتغال در بخش‌های خدمات و صنعت از اشتغال در بخش کشاورزی پیشی گرفته است. همچنین، درآمد ثابت و پایین برای جوانان و بسنده نبودن زمین‌پداری از عواملی است که باعث شده جوانان گرایش کمی به کشاورزی داشته باشند (گنجیان و موسوی، ۱۳۷۹).

نرخ اشتغال در بخش کشاورزی به هیچ وجه همپای رشد کلی اشتغال پیش نرفته است که به ظاهر نوع نگرش روستائیان و به ویژه جوانان روستایی نسبت به شغل کشاورزی از مهم‌ترین دلایل آن بوده و به عدم تمایل آنها برای انتخاب کشاورزی به عنوان پیشه اصلی انجامیده است. با این حال، به نقل از سینگلمن (۱۳۷۸)، کشاورزی در کشورهای کمتر توسعه یافته همچنان منبعی درخور اهمیت در زمینه اشتغال به شمار می‌آید. کشاورزی نقش مهمی در ایجاد امنیت غذایی در سطح محلی و ملی دارد و فرصت‌هایی را برای استخدام و درآمد فراهم می‌کند و به عنوان شغلی اصلی در روستاها محسوب می‌شود. اما امروزه جوانان روستای گرایش کمی به شغل کشاورزی دارند به طوری که بیشتر مهاجرت‌ها از روستاها مربوط به جوانان می‌باشند. از طرفی، آینده توسعه کشاورزی به هر کشوری متکی به جوانان روستایی می‌باشد و کوه‌بینی است، اگر تصور شود که می‌توان بدون بالا بردن سطح مهارت و معلومات جوانان روستایی به ایجاد یک بخش کشاورزی قوی و زندگی بهتر در روستا نایل شد. به همین دلیل لازم است که سیستمی از آموزش جوانان روستایی، مخصوصاً آموزش جوانان روستایی در کشاورزی ایجاد شود (احمدی، ۱۳۸۵).

در این مقاله، گرایش جوانان روستایی نسبت به شغل کشاورزی بررسی می‌شود تا با پیش‌بینی نوع رفتار آنها در گزینش یا عدم گزینش این شغل به عنوان حرفه اصلی، بتوان در مورد توسعه روستایی و کشاورزی و مسئله اشتغال جوانان روستایی به برنامه‌ریزی‌های واقع‌گرایانه پرداخت. بر این اساس، سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که: گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی در شهرستان ایلام به چه میزان است و عوامل مؤثر بر این گرایش کدامند.

با اهمیت بخش کشاورزی، نیروی انسانی از عوامل مهم در توسعه کشاورزی است و در این راستا، از آنجا که مشاغل کشاورزی به طور عمده در اختیار روستائیان است، می‌توان مردم روستایی را عامل مهم به شمار آورد. با این همه، آمار موجود در چهار دهه گذشته از رشد منفی جمعیت در مناطق روستایی، بالا رفتن سن کشاورزان و کاهش نرخ رشد جمعیت روستا نسبت به شهر حکایت دارد. طی سال‌های ۷۰ تا ۱۳۷۵، مناطق روستایی از رشد ۶- درصدی برخوردار بوده‌اند. بدیهی است که تدوین برنامه‌های شغلی برای جوانان روستایی، زمینه‌ای را فراهم می‌کند تا موانع استخدام برای جوانان روستایی حذف شود و زمینه کاری قوی برای آینده آنها فراهم کند، همچنین به جوانان روستایی کمک می‌کند تا شغل مناسبی پیدا کنند و جوامع به مشارکت جوانان روستایی در پروژه‌های عمران روستایی بیشتر اهمیت بدهند. این عوامل باعث ایجاد فرصت‌های آموزشی و استخدامی برای جوانان روستایی می‌شود و در نتیجه گرایش آنان به فعالیت‌های کشاورزی بیشتر می‌شود (رسول‌اف، ۱۳۷۹).

مهاجرت جوان روستایی باعث کاهش رشد جمعیت (و در مواردی خالی از سکنه شدن)، افزایش نسبت سالخوردگی و افزایش نسبت وابستگی در روستا می‌گردد. طبق بررسی‌های وزرات اقتصاد در روستاها و شهرهای کوچک، نرخ رشد جمعیت، پایین‌تر از نرخ طبیعی می‌باشد (وزارت اقتصاد، ۱۳۷۵). قابل ذکر است مطالعات بسیاری در مورد گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی در داخل و خارج از کشور انجام شده است که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود.

رمضانیان در سال ۱۳۸۰، در مطالعه‌ای با عنوان «سالخوردگی جمعیت شاغل در بخش کشاورزی ایران: دلایلو پیامدها، علل عدم گرایش جوانان به حرفه کشاورزی»، عوامل عدم سرمایه‌گذاری کافی در مناطق روستایی و کشاورزی، نبود جاذبه‌های چشمگیر برای جوانان روستایی، سخت و طاقت‌فرسا بودن فعالیت‌های کشاورزی و نبود نظام تأمین اجتماعی در مناطق روستایی و بخش کشاورزی را از مهم‌ترین عامل‌ها برمی‌شمرد. بر اساس این مطالعه، جمعیت شاغل در بخش کشاورزی ایران، در مقایسه با سایر بخش‌ها، سالخورده‌تر شده است و از این رو، محقق مهاجرت روستائیان به شهرها را به دلیل عدم گرایش جوانان روستایی به حرفه کشاورزی، از مهم‌ترین دلایل سالخوردگی شاغلان بخش کشاورزی می‌داند.

آقاسی‌زاده در سال ۱۳۷۵، در تحقیقی با عنوان «نگرش جوانان روستایی نسبت به کشاورزی و جست‌وجوی گرایش‌های شغلی آنان در منطقه بالاتنقائم شهری و تبیین رسالت آموزش ترویج در سال ۱۳۷۵»، عامل‌های مؤثر بر عدم گرایش جوانان به حرفه کشاورزی را به ترتیب اولویت، بدین شرح معرفی می‌کند: سختی کار کشاورزی، آینده شغلی نامناسب، پایین بودن درآمد، نبود امکانات لازم برای کشاورزی، عدم وجود امکانات در روستا، عدم توجه جامعه به کشاورزی، عدم توجه سیاست‌گذاران و دولت به کشاورزی و عدم علاقه جوانان به کشاورزی.

سعیدی رضوانی در سال ۱۳۷۴ در پژوهشی با عنوان «بررسی گرایش‌های شغلی جوانان روستایی» به بررسی وضعیت اشتغال جوانان روستایی در ۲۸ روستای استان‌های مازندران، کرمانشاه، آذربایجان غربی، خوزستان، سیستان و بلوچستان و اصفهان با انتخاب ۴۱۷ جوان روستایی (۱۵ تا ۲۴ ساله) پرداخت. در این تحقیق، پاسخگویان به سه گروه اصلی: شاغلین (۲۶/۱۲ درصد)، جوانان جویای کار (۳۴/۵۸ درصد) و جوانان دانش‌آموز (۳۹/۸ درصد) تقسیم شدند و محقق به این نتیجه رسید که در گروه جوانان شاغل، ۳۸/۵ درصد در بخش کشاورزی اشتغال داشتند و در گروه جوانان جویای کار ۲۲ نفر (۱۵/۲ درصد) جویای شغل کشاورزی بودند و در گروه جوانان دانش‌آموز نیز تنها ۱۷ نفر (۱۰/۴ درصد) شغل کشاورزی را به عنوان شغل مورد علاقه معرفی کردند.

بر اساس مطالعه Osborne & Dyer (2000)، نگرش دانش‌آموزان علوم کشاورزی ایلی‌نویز آمریکا نسبت به کشاورزی به مثابه یک شغل، مثبت بود. این دانش‌آموزان معتقد بودند که در حرفه کشاورزی، فرصت‌های شغلی بسیاری وجود دارد

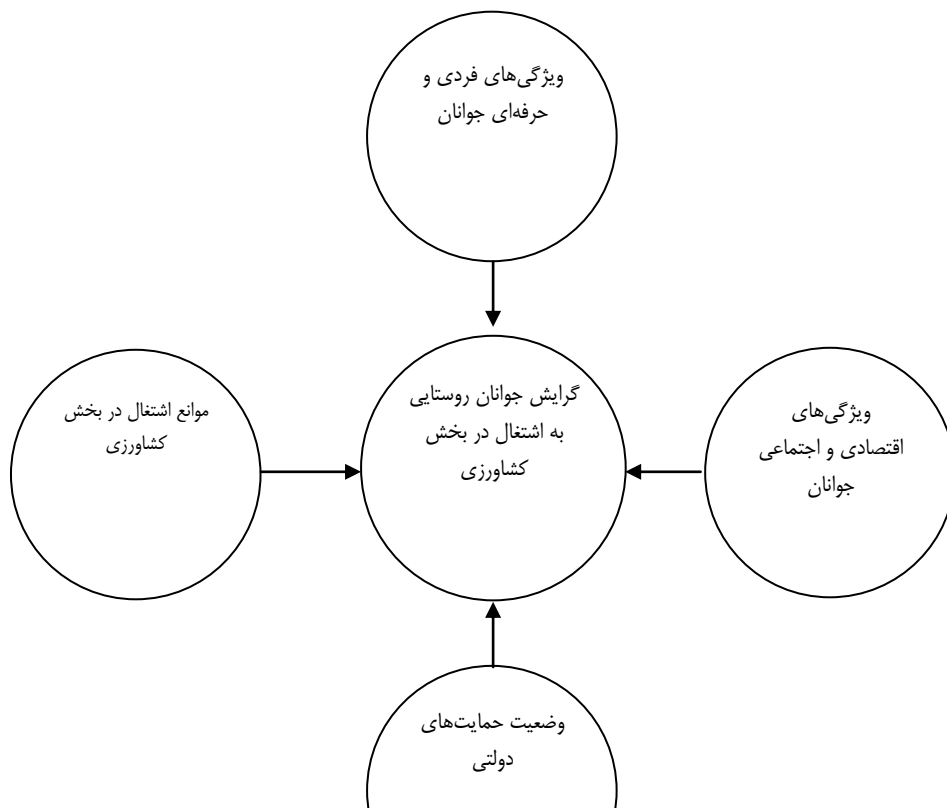
و از مهم ترین صنایع این ایالت است. همچنین، کشاورزی دارای پایه علمی است و با این شغل می توان بسیاری از اصول علمی را در عمل آموخت و به کار برد. با این وجود، والدین آنها با کشاورز شدن فرزندان خود در آینده مخالف بودند
بر پایه مطالعه *Cecchettiniet al., (1992)*، پیرامون ادراک جوانان روستایی استرالیا در مورد شغل کشاورزی، تنها هفت درصد از آنها ابراز داشتند که در آینده به شغل کشاورزی خواهند پرداخت. همچنین، مهم ترین ویژگی های یک شغل مناسب از نظر جوانان مورد مطالعه عبارت بود از: پایداری و امنیت شغلی، امکان به کارگیری توانمندی های ویژه خدادادی و امکان نوآوری و ابتکار؛ که به باور آنها، این ویژگی ها در شغل کشاورزی بسیار اندک است. البته آنان بر این نکته تأکید داشتند که با شغل کشاورزی، می توان به جامعه خدمت و خود-کارفرما بود.

Warner (2000) اهمیت مشارکت جوانان را در آینده از چهار جنبه مهم می داند که عبارتند از: ارتقاء مشارکت جوانان روستایی در برنامه ریزی و کار اقتصادی، پذیرش اصول کلیدی به منظور افزایش مشارکت جوانان، طراحی ابتکارات استخدای و اقتصادی در زمینه کشاورزی و ارتقاء تعهد و حق انتخاب برای جوانان روستایی.

Selidetal., (1999) به دلایل زیر معتقد هستند که جوانان روستایی را باید در پروژه های عمران روستایی، مشارکت داد: افزایش درک جوانان از جامعه، ایجاد احساس توانمندی در جوانان روستایی، تشویق بیشتر جوانان جهت مشارکت در امور اجتماعی، افزایش ارتباط بین مدارس جوانان روستایی و جامعه و کمک به رهبران جامعه جهت شناخت نیازهای محلی
Soobitsky&Boruchowiz, (1984) مواردی را که سازمان های جوانان برای دستیابی به کشاورزی حرفه ای باید مدنظر قرار بدهند به صورت: مشارکت جوانان در تصمیم گیری ها، فراهم آوردن فرصت برای استخدام جوانان، بها دادن به جوانان به عنوان اعضای سودمند جامعه مدنی، تشویق جوانان به همکاری و مشارکت، پرورش و تقویت مهارت های رهبری در جوانان، فراهم کردن فرصت هایی برای تبادل بین المللی اطلاعات و افزایش درک جوانان از مسائل گرسنگی جهانی و سوء تغذیه، میراث های فرهنگی مطرح کردند.

Holz - , (1995)&Jost Clause در تحقیقی نشان دادند که تمرکز گروهی بر روی جوانان باعث می شود که آنان کشاورزی را بهتر درک کرده و به کشاورزی علاقه مند شده و مشارکت آنها نیز افزایش یابد. از سوی دیگر، جهت ایجاد انگیزه در جوانان روستایی باید حرفه کشاورزی در رابطه با زندگی آنان باشد. همچنین ورزش و موسیقی باید به جوانان روستایی پیامی در رابطه با کشاورزی ارائه دهد.

در نهایت چارچوب نظری تحقیق با توجه به مرور پژوهش ها و نوشته های تخصصی و بر اساس اهداف پژوهش در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱. چارچوب نظری تحقیق

روش شناسی تحقیق

این تحقیق از نظر هدف، کاربردی می باشد و از نوع تحقیقات علی-ارتباطی بوده و از نظر روش شناسی در دسته تحقیقات پیمایشی قرار می گیرد. از لحاظ روش گردآوری اطلاعات نیز از نوع توصیفی است. در این تحقیق به منظور جمع آوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و نیز سوابق تحقیقات از روش کتابخانه ای و جستجوی اینترنتی و برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز از نمونه آماری از ابزار پرسشنامه و با روش میدانی استفاده شد. به منظور تعیین روابط پدیدارشناسانه، پرسشنامه ها و لیهدراختیار کارشناسان قرار داده شد و از دیدگاه های اصلاحی آنها در تدوین نسخه نهایی پرسشنامه ها استفاده گردید. همچنین، برای تعیین پایایی پرسشنامه، در قالب مطالعه مقدماتی (راهنما)، تعداد ۳۰ پرسشنامه بین جوانان روستایی خارج از نمونه آماری به روش کاملاً تصادفی توزیع گردید. پس از تکمیل پرسشنامه های مذکور، پاسخ ها جمع آوری و مورد ارزیابی قرار گرفت و ضریب کرونباخ آلفا ۰/۸۴ محاسبه گردید که برای این پژوهش قابل قبول است. متغیر وابسته این پژوهش گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام نسبت به اشتغال در بخش کشاورزی بود که ۱۶ گویه همسان و هم رتبه (پیوستار پنج نقطه ای لیکرت) سنجیده شد. همچنین، ویژگی های فردی، ویژگی های حرفه ای، ویژگی های اقتصادی-اجتماعی، موانع اشتغال در بخش کشاورزی و حمایت های دولت، متغیرهای مستقل این تحقیق را شکل می دهند. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی جوانان روستایی شهرستان ایلام بود (N=۳۵۶۲). برای نمونه گیری از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای با انتساب متناسب استفاده شد و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران محاسبه شد (N=۳۵۰). پس از جمع آوری داده ها، از طریق نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ و با استفاده از روش های آماری توصیفی (درصد، فراوانی، میانگین، انحراف معیار و ضریب پراکندگی) و تحلیلی (تحلیل های همبستگی و رگرسیون) فرایند داده پردازی انجام پذیرفت.

نتایج

میانگین سنی جوانان حدود ۱۹ سال می باشد. ۲۹۸ نفر (۸۵/۱۵ درصد) از جوانان، مجرد و ۵۲ نفر (۱۴/۸۵ درصد) نیز متأهل می باشند. از لحاظ میزان تحصیلات، بیشتر جوانان با فراوانی ۹۶ نفر (۲۷/۴۲ درصد) را افرادی با سطح تحصیلات فوق دیپلم بودند. رشته تحصیلی اکثریت جوانان یعنی ۳۱۰ نفر (۸۸/۵۸ درصد) در دبیرستان غیر کشاورزی بوده و فقط ۴۰ نفر (۱۱/۴۲ درصد) از آنها رشته تحصیلی شان کشاورزی بود. از ۲۰۲ نفر جوان این تحقیق که تحصیلات دانشگاهی دارند، رشته تحصیلی ۱۵۰ نفر از آنها (۷۴/۲۶ درصد)، در دانشگاه غیر کشاورزی و ۵۲ نفر (۲۵/۷۴ درصد) کشاورزی می باشد. اکثریت جوانان با بیشترین فراوانی (۷۲ نفر) با ۲۰/۵۷ درصد تجربه کار کشاورزی سرپرست خانوادها آنها دارای ۱۶ تا ۲۰ سال می باشد. میانگین زمین زراعی خانواده جوانان، هفت هکتار می باشد که بیشترین وسعت اراضی ۱۸ هکتار است. شغل پدر اکثریت جوانان ۱۸۹ نفر (۵۴ درصد) دامداری و کشاورزی است. اکثریت جوانان به تعداد ۱۶۰ نفر (۴۵/۷۱ درصد) نوع نظام بهره برداری خانواده آنها ملکی است. سطح تحصیلات

پدر اکثر افراد مورد مطالعه (۱۲۰ نفر، ۳۴/۲۸ درصد) بی سواد می باشد و این درصد و تعداد برای سطح تحصیلات مادران بی سواد، ۱۵۴ نفر (۴۴ درصد) است. نوع نظام زراعی خانواده ۲۴۸ نفر (۷۰/۸۵ درصد) از جوانان، دیم و ۱۰۲ نفر (۲۹/۱۵ درصد) نیز آبی می باشد. میانگین درآمد سالیانه خانواده جوانان از تولید محصولات کشاورزی ۳/۱۲ میلیون تومان می باشد (جدول ۱).

جدول ۱ ویژگی های جوانان روستایی (n=۳۵۰)

متغیر	سطوح تغییر	فراوانی	درصد	متغیر	سطوح تغییر	فراوانی	درصد
سطح تحصیلات	راهنمایی	۶۴	۱۸/۲۸	تجربه کاری سرپرست خانواده (سال)	۱ تا ۵	۳۸	۱۰/۸۵
	دیپلم	۸۴	۲۴/۰		۶ تا ۱۰	۴۶	۱۳/۱۵
	فوق دیپلم	۹۶	۲۷/۴۲		۱۱ تا ۱۵	۵۹	۱۶/۸۵
	لیسانس	۷۶	۲۱/۷۱		۱۶ تا ۲۰	۷۲	۲۰/۵۷
	فوق لیسانس	۳۰	۸/۵۹		۲۱ تا ۲۵	۶۰	۱۷/۱۴
					۲۶ تا ۳۰	۴۱	۱۱/۷۳
طبقه سنی (سال)	۱۵ تا ۱۶ سال	۵۹	۱۶/۸۵	بند خاور	۳۱ و بالاتر	۳۴	۹/۷۱
	۱۷ تا ۱۸ سال	۷۴	۲۱/۱۴		دامداری/کشاورزی	۱۸۹	۵۴/۰
	۱۹ تا ۲۰ سال	۸۶	۲۴/۵۷		آزاد	۵۵	۱۵/۷۱
مساحت زمین زراعی خانواده (هکتار)	۲۱ تا ۲۲ سال	۶۹	۱۹/۷۱	نوع نظام بهره برداری خانواده از زمین زراعی	دولتی	۳۵	۱۰/۰
	۲۳ تا ۲۴ سال	۶۲	۱۷/۷۳		بازنشسته	۳۱	۸/۵۷
	۲ تا ۴	۱۰۴	۲۹/۷۱		بیکار	۴۰	۱۱/۴۴
	۵ تا ۷	۱۸۶	۵۳/۱۴		ملکی	۱۶۰	۴۵/۷۱
	۸ نفر به بالا	۶۰	۱۷/۱۵		مختلط	۴۱	۱۱/۷۱
	۱ تا ۵ هکتار	۱۶۳	۴۶/۵۸		وقفی	۲۸	۸/۰
	۵ تا ۱۰ هکتار	۹۵	۲۷/۱۵		سهم بری	۷۳	۲۰/۸۵
	۱۰ تا ۱۵ هکتار	۶۴	۱۸/۲۷		اجاره ای	۴۸	۱۳/۷۳
	۱۶ هکتار و بالاتر	۲۸	۸				

به منظور رتبه بندی نظرات جوانان روستایی در زمینه موانع گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی، در مجموع ۱۰ گویه مختلف طراحی شد و در قالب بخشی از پرسشنامه، در معرض اظهار نظر جوانان روستایی قرار گرفت. بر پایه نتایج جدول ۲، از دیدگاه پاسخگویان، درآمد کم حرفه کشاورز نسبت به سایر مشاغل از جمله موثرترین مانع گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی محسوب می شود.

جدول ۲ رتبه بندی بندی تأثیر موانع گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی (n=۳۵۰)

رتبه	ضریب	انحراف	میانگین	گویه
رتبه	پراکندگی	معیار	رتبه ای*	

۱	۰/۲۲۲	۰/۹۱۶	۴/۱۲	درآمد کم حرفه کشاورز نسبت به سایر مشاغل
۲	۰/۲۲۶	۰/۹۵۳	۴/۲۱	تسهیلات وامکانانات کافیر ای فعالیت در کشاورزی
۳	۰/۲۲۸	۰/۹۵۰	۴/۱۶	مخاطره آمیز بودن کشاورزی به عنوان یک حرفه
۴	۰/۲۴۶	۱/۰۰	۴/۰۶	کمبود امکانات تمرکز آموزش و بهداشتی در روستا
۵	۰/۲۶۷	۱/۰۱	۳/۷۸	زحمت زیاد حرفه کشاورز نسبت به سایر مشاغل
۶	۰/۲۶۸	۱/۰۱	۳/۷۸	روشهای سنتی زراعت و دامداری در روستا
۷	۰/۲۹۴	۱/۱۸	۴/۰۱	خشکسالی های متعدد و خسارت دیدن محصولات کشاورزی
۸	۰/۲۹۷	۱/۲۱	۴/۰۷	آینده شغلی نامطمئن حرفه کشاورزی
۹	۰/۳۰۰	۱/۱۱	۳/۶۹	کمبود زمین های مناسب برای تولید در روستا
۱۰	۰/۳۴۸	۱/۲۴	۳/۵۶	جذابیت مشاغل غیر کشاورزی از لحاظ جایگاه درآمد

* مقیاس رتبه ها: ۱=خیلی کم ۲=کم ۳=متوسط ۴=زیاد ۵=خیلی زیاد

به منظور رتبه بندی تأثیر حمایت های دولت بر گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی، در مجموع ۹ گویه طراحی شد و در قالب بخشی از پرسشنامه در معرض اظهار نظر جوانان روستایی قرار گرفت. بر پایه نتایج جدول ۳، از دیدگاه پاسخگویان، فراهم آوردن تسهیلات وامکانانات کافیر ای فعالیت در بخش کشاورزی، از جمله موثرترین حمایت های دولتی بر گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی است.

جدول ۳ رتبه بندی تأثیر حمایت های دولت بر گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی
(n=۳۵۰)

رتبه	ضریب پراکندگی	انحراف معیار	میانگین رتبه ای*	گویه
۱	۰/۲۹	۱/۲۱	۴/۰۹	فراهم آوردن تسهیلات وامکانانات کافیر ای فعالیت در بخش کشاورزی
۲	۰/۳۱	۱/۰۷	۳/۳۶	میزان توجه سیاستگذاران دولتی به روستا و کشاورزی
۳	۰/۳۲	۱/۱۶	۳/۵۲	در اختیار قرار دادن آب و زمین برای کشاورزی
۴	۰/۳۳	۱/۳۴	۳/۹۷	ایجاد و توسعه صنایع کوچک روستایی
۵	۰/۳۴	۱/۱۲	۳/۲۱	ایجاد آموزشگاه ها و دبیرستان های کشاورزی در روستاها
۶	۰/۳۵	۱/۱۲	۳/۱۳	فراهم نمودن امکانات تمرکز آموزشی-بهداشتی در روستا
۷	۰/۳۶	۱/۲۵	۳/۴۰	فراهم آوردن امکانات ادامه تحصیل برای جوانان روستایی
۸	۰/۴۱	۱/۴۱	۳/۵۶	فراهم آوردن زمینه های مناسب برای مشارکت بیشتر جوانان روستایی در مراحل برنامه ریزی پروژه های عمران روستایی
۹	۰/۴۵	۱/۲۲	۲/۶۷	ایجاد امکانات رفاهی، تفریحی و ورزشی در روستاها

*مقیاس رتبه ها: ۱=خیلی کم ۲=کم ۳=متوسط ۴=زیاد ۵=خیلی زیاد

برای اندازه‌گیری میزان آگاهی جوانان روستایی به فرصت‌های اشتغال در بخش کشاورزی (زراعت، باغبانی، دام و طیور، جنگلداری، شیلات و آبزیان) پرسش‌های جداگانه با پیوستار پنج گزینه‌ای لیکرت از «اصلاً آگاهی ندارم» تا «بسیار زیاد آگاهی دارم» در اختیار جوانان روستایی قرار گرفت و پس از کمی کردن پاسخ‌ها، نمره نهایی میزان آگاهی آنها با زمینه‌های یاد شده در جدول ۴ خلاصه شد. اکثریت پاسخگویان ۹۸ نفر (۲۸ درصد) عنوان کرده‌اند که اصلاً با فرصت‌های اشتغال در بخش کشاورزی آگاهی ندارند.

جدول ۴ میزان آگاهی جوانان روستایی شهرستان ایلام به فرصت‌های اشتغال در بخش کشاورزی (n=۳۵۰)

درصد	فراوانی	پیوستار ارزیابی
۲۸/۰	۹۸	اصلاً آگاهی ندارم
۲۶/۰	۹۱	کمی آگاهی دارم
۲۲/۲۸	۷۸	تا حدودی آگاهی دارم
۱۳/۷۲	۴۸	زیاد آگاهی دارم
۱۰	۳۵	بسیار زیاد آگاهی دارم
۱۰۰	۳۵۰	جمع

به منظور سنجش گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی، ۱۶ گویه با طیف پنج نقطه‌ای لیکرت (۱= کاملاً مخالف، ۲= مخالف، ۳= بی نظر، ۴= موافق، ۵= کاملاً موافق) برای جوانان طراحی شد. سپس با حاصل جمع پاسخ گویه‌ها، امتیاز گرایش به دست آمد؛ بدین ترتیب نمره گرایش جوانان در دامنه امتیازی ۱۶ (حداقل) تا ۹۰ (حداکثر) متغیر بود. سرانجام وضعیت گرایش جوانان پیرامون اشتغال در بخش کشاورزی بر مبنای دامنه امتیاز و دسته‌بندی نمرات آنها بر حسب درصد در سه دسته (منفی یا نسبتاً منفی، بی نظر، مثبت یا نسبتاً مثبت) با فواصل برابر تقسیم شد که توزیع فراوانی سطوح، میانگین، انحراف معیار و ضریب پراکندگی گرایش آنان در جدول ۵ نشان داده شده است. بر این پایه، گرایش کلی جوانان با میانگین ۶۱/۲۱ و انحراف معیار ۸/۱۱ در حد متوسط (بینابینی) قرار دارد. کمینه نمره گرایش جوانان ۲۴ و بیشینه ۸۲ به دست آمد.

جدول ۵ توزیع فراوانی جوانان برحسب گرایش آنها به اشتغال در بخش کشاورزی (n=۳۵۰)

درصد	فراوانی	سطوح تغییر	متغیر	
۳۹/۷۱	۱۳۹	منفی یا نسبتاً منفی	گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی	
۴۵/۴۲	۱۵۹	مثبت یا نسبتاً مثبت		
۱۴/۸۵	۵۲	نظر بینابینی		
۱۰۰	۳۵۰	جمع		
	انحراف معیار: ۸/۱۱	میانگین: ۶۱/۲۱	بیشینه: ۹۱	کمینه: ۱۹

برای انجام آزمون همبستگی میان متغیرهای مورد بررسی، با توجه به نوع مقیاس متغیرها از ضرایب همبستگی پیرسون و اسپیرمن استفاده شد. نتایج حاصل از این آزمون نشان داد که بین متغیرهای میزان آگاهی به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی ($r=0/132$) و میزان موانع اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی ($r=0/132$)، با متغیر گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی در سطح $0/05$ رابطه معنی‌دار است و با 95 درصد اطمینان می‌توان گفت که بین میزان آگاهی به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی و میزان موانع اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی با گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. اما، رابطه بین متغیرهای مساحت زمین زراعی سرپرست خانواده ($r=0/301$)، میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی ($r=0/328$) و میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی ($r=0/468$)، با متغیر گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی در سطح $0/01$ معنی‌دار است و با 95 درصد اطمینان می‌توان گفت بین متغیرهای مساحت زمین زراعی سرپرست خانواده، میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی، میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی با متغیر گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی در سطح $0/05$ رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. بین سایر متغیرهای مورد مطالعه با گرایش رابطه معنی‌دار مشاهده نشد (جدول ۶).

جدول ۶ نتایج آزمون تحلیل همبستگی ($n=350$)

متغیر مستقل	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری (p)
	(r)	
سن	0/112	0/407
میزان آگاهی به فرصت‌های اشتغال در بخش کشاورزی	0/132*	0/013
سطح تحصیلات جوانان [†]	0/115	0/454
سطح تحصیلات پدر [†]	0/045	0/659
سطح تحصیلات مادر [†]	0/096	0/436
بعد خانواده	0/322	0/138
مساحت زمین زراعی سرپرست خانواده	0/301**	0/001
تجربه کار کشاورزی سرپرست خانواده	0/400	0/217
میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی	0/328**	0/000
میزان موانع اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی	0/449*	-0/015
میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی	0/468**	0/009

†: ضریب همبستگی رتبه ای اسپیرمنس طرح معنی‌داری: $p \leq 0/05$ **; $p \leq 0/01$

به منظور پیش‌بینی مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر متغیر وابسته تحقیق (گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی)، از تحلیل رگرسیون چندگانه با استفاده از روش گام به گام (به منظور شناخت مدل رگرسیون) استفاده شد که در نهایت این تحلیل تا سه گام پیش رفت. در گام اول متغیر میزان آگاهی به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی، در گام دوم میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی و در گام سوم میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی وارد معادله رگرسیون شدند. ضریب تعیین

در گام سوم به $(R^2=0/665)$ رسید. به بیان دیگر، می توان گفت که در مجموع، سه متغیر مستقل مورد اشاره ۶۶/۵ درصد از واریانس متغیر وابسته تحقیق را تبیین می نمایند و ۳۳/۵ درصد از نوسان ها مربوط به اثرات سایر عواملی است که در این تحقیق، مورد بررسی قرار نگرفته اند (جداول ۷ و ۸).

جدول ۷ ضرایب و سطح معنی داری رگرسیون چندگانه (n=۳۵۰)

گام	متغیرهای پیش بین	R	R ²	Adjusted R ²	F
۱	میزان آگاهی به زمینه های اشتغال در بخش کشاورزی (X _۱)	۰/۴۶۶	۰/۴۳۴	۰/۴۲۱	۲۱/۱۳۳**
۲	حمایت های دولت از اشتغال جوانان روستایی در کشاورزی (X _۲)	۰/۵۱۲	۰/۵۴۴	۰/۵۲۰	۱۳/۳۲۶**
۳	میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی (X _۳)	۰/۶۳۳	۰/۶۶۵	۰/۶۴۵	۱۳/۱۸۴**

سطوح معنی داری: **p≤ ۰/۰۱ *p≤ ۰/۰۵

جدول ۸- نتایج مدل نهایی تحلیل رگرسیون چندگانه (n=۳۵۰)

متغیرهای پیش بین	B	SE	Beta	T	Sig
عدد ثابت (عرض از مبدأ)	۱۱/۷۸۲	۰/۱۶۳	-	۹/۳۷۸**	۰/۰۰۰
میزان آگاهی به زمینه های اشتغال در بخش کشاورزی (X _۱)	۰/۶۱	۰/۰۴۵	۰/۳۵۶	۳/۴۵۴**	۰/۰۰۰
میزان حمایت های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی (X _۲)	۰/۶۲۳	۰/۰۳۶	۰/۳۶۹	۴/۷۸۷**	۰/۰۰۱
میزان درآمد از تولید محصول (X _۳)	۰/۶۸۹	۰/۰۴۷	۰/۲۸۱	۳/۵۷۷**	۰/۰۰۳

سطوح معنی داری: **p≤ ۰/۰۱ *p≤ ۰/۰۵

بنابراین با توجه به یافته های جدول ۸، می توان معادله زیر را نوشت:

$$Y' = 11.782 + 0.61 X_1 + 0.623 X_2 + 0.689 X_3$$

بحث

بر اساس نتایج همبستگی، بین گرایش جوانان روستایی به اشتغال در بخش کشاورزی با سن آنان رابطه معنی داری به دست نیامد. این نتیجه با نتایج پژوهش پورسینا و همکاران (۱۳۸۷)، آقاسی زاده (۱۳۷۵) همخوانی دارد. بین گرایش جوانان با سطح تحصیلات آنان رابطه معنی داری به دست نیامد. این نتیجه با نتایج پژوهش پورسینا و همکاران (۱۳۸۷)، آقاسی زاده (۱۳۷۵)، مطابقت ندارد اما با نتیجه پژوهش اسکندری و دین پناه (۱۳۸۵) مطابقت دارد. بین گرایش جوانان روستایی با سطح تحصیلات پدر و مادر آنان رابطه معنی داری به دست نیامد. این نتیجه با نتایج پژوهش آقاسی زاده (۱۳۷۵) مطابقت ندارد ولی با نتیجه پژوهش اسکندری و دین پناه (۱۳۸۵) مطابقت دارد. بین گرایش جوانان روستایی با تجربه کار کشاورزی سرپرست خانواده آنان رابطه معنی داری به

دست نیامد. این نتیجه با نتایج پژوهش اسکندری و دین پناه (۱۳۸۵) مطابقت ندارد. بین گرایش جوانان روستایی با میزان آگاهی آنان به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌داری به دست آمد. این نتیجه با *Selidetal., (1999)* همخوانی دارد. بین گرایش جوانان روستایی با مساحت زمین زراعی سرپرست خانواده رابطه معنی‌داری به دست آمد. این نتیجه با نتایج پژوهش علی بیگی (۱۳۸۷)، اسکندری و دین پناه (۱۳۸۵)، همخوانی دارد. بین گرایش جوانان روستایی با میزان درآمد خانواده از تولید محصولات کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌داری به دست آمد. این نتیجه با پژوهش رمضانیان (۱۳۸۰) و علی بیگی (۱۳۸۷) مطابقت دارد. بین گرایش جوانان روستایی با میزان موانع اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌داری به دست آمد. این نتیجه با پژوهش رمضانیان (۱۳۸۰) مطابقت دارد و همچنین با نتایج پژوهش *et Cecchettini, (1992)* همخوانی دارد. بین گرایش جوانان روستایی با میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی در بخش کشاورزی رابطه مثبت و معنی‌داری به دست آمد. این نتیجه با نتایج پژوهش رمضانیان (۱۳۸۰) و *Cecchettini et al., (1992)* همخوانی دارد.

برای افزایش گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی، پیشنهادهایی به شرح زیر ارائه

می‌شود:

۱- با توجه به رابطه مثبت و معنی‌دار بین میزان درآمد جوانان روستایی شهرستان ایلام از تولید محصولات کشاورزی و گرایش آنان به اشتغال در بخش کشاورزی، پیشنهاد می‌شود با برگزاری کلاس‌های آموزشی- ترویجی در زمینه تولید محصولات کشاورزی، شرایط لازم را برای بالابردن میزان تولید و به دنبال آن افزایش درآمد این جوانان فراهم نمود و همچنین نسبت به ایجاد حرفه و مشاغل جنبی در روستاها جهت جلوگیری از مهاجرت آنها به شهر اقدام شود و در این زمینه برنامه‌ریزی‌های لازم انجام شود.

۲- با توجه به رابطه مثبت و معنی‌دار بین میزان آگاهی جوانان روستایی شهرستان ایلام به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی و گرایش آنان به اشتغال در این بخش، پیشنهاد می‌شود برای افزایش میزان آگاهی این جوانان به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی با استفاده از نشریات؛ کتب، گردهمایی، گردش‌های (بازدیدهای) علمی و اجرای کلاس‌های آموزشی، جوانان روستایی را با مقوله اشتغال در حرفه کشاورزی و زمینه‌های کسب درآمد و فرصت‌های شغلی در این حوزه آشنا نمود و باعث افزایش میزان آگاهی به زمینه‌های اشتغال در بخش کشاورزی در آنها شد.

۳- با توجه به رابطه مثبت و معنی‌دار بین میزان حمایت‌های دولت از اشتغال جوانان روستایی شهرستان ایلام در بخش کشاورزی و گرایش آنان به اشتغال در بخش کشاورزی، پیشنهاد می‌شود که بانک کشاورزی و سایر مؤسسات مالی و اعتباری استان ایلام، تسهیلاتی ویژه با نرخ بهره پایین را برای جوانان جویای شغل در بخش کشاورزی روستاهای مورد مطالعه در نظر بگیرند و دولت در برنامه‌های توسعه ایستانی، منطقه ای و کلان برای مناطق محرومی چون استان ایلام برنامه‌ریزی ویژه ای برای توجه به بخش کشاورزی و اشتغال در این بخش داشته باشد.

۴- با توجه به رابطه مثبت و معنی‌دار بین گرایش جوانان روستایی شهرستان ایلام به اشتغال در بخش کشاورزی با میزان زمین زراعی سرپرست خانواده، باید سیاست‌های خرد و کلان در راستای احیاء و واگذاری زمین‌های زراعی به کشاورزان (به ویژه جوانان روستایی) اتخاذ گردد.

منابع مورد استفاده

۱. آقاسی زاده، ف. (۱۳۷۵)، نگرش جوانان روستایی نسبت به کشاورزی و سنجش گرایش‌های شغلی آنان در منطقه بالاتحقیق‌شهر و تبیین سالت‌آموزش ترویج. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه هتر بیت مدرس، گروه ترویج و آموزش کشاورزی. تهران:

۲. احمدی، پ. (۱۳۸۵)، راهبردهای آموزش عالی و بستر سازی اشتغال. *فصلنامه نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی*، سال ۳، شماره ۱۱، صفحات ۷۹-۷۲.
۳. اسکندری، ج.، دین پناه، غ. (۱۳۸۵)، بررسی عوامل مؤثر در ایجاد انگیزه جهت اشتغال جوانان روستایی در فعالیت‌های کشاورزی استان اصفهان.
۴. پورسینا، م.، چیدری، م.، فرج‌الله حسینی، س. ج و طهماسبی، م. (۱۳۸۷)، عوامل مؤثر بر میزان انگیزه جوانان روستایی برای اشتغال به حرفه کشاورزی: مطالعه موردی روستاهای شهرستان کلاردشت. *فصلنامه روستا و توسعه*، سال ۱۳، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۹، صفحات ۴۹-۳۱.
۵. رسول اف، ج. (۱۳۷۹)، جایگاه روستا در فرآیند رفاه اجتماعی. *فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه*. شماره ۳۱، صص. ۱۶۱-۱۵۳.
۶. رضائیان، م. (۱۳۸۰)، سالخوردگی جمعیت شاغل در بخش کشاورزی ایران: دلایل و پیامدها. *اقتصاد کشاورزی و توسعه*، سال ۹، شماره ۳۶، صص. ۲۱۰-۲۰۷.
۷. سینگلن، ی. (۱۳۷۸)، آیا در نواحی روستایی در قرن بیست و یکم همچنان اهمیت خواهند داشت، (با) آیا جامعه‌شناسی روستایی همچنان مورد توجه خواهد بود؟ ترجمه محمد اسماعیل نوشمند. *فصلنامه روستا و توسعه*، سال ۷، شماره ۱، صفحات ۸۸-۶۱.
۸. سعیدی رضوانی، ن. (۱۳۷۴)، بررسی گرایش‌های شغلی جوانان روستایی. *مجله جهاد*، سال ۱۵، شماره ۱۷۲.
۹. علی بیگی، ا. ح. (۱۳۸۷)، جوانان روستایی شهرستان کرمانشاه و چالش انتخاب شغل کشاورزی. *فصلنامه روستا و توسعه*، سال ۱۱، شماره ۱، بهار ۱۳۸۷، صفحات ۷۶-۵۹.
۱۰. کلانتری، ع. (۱۳۷۶). *مصاحبه‌نشریه جوانان روستا*، سال ۱، شماره ۱.
۱۱. گنجیان، م. و موسوی، م. (۱۳۷۹)، نگاهی به مهاجرت های روستایی در ایران. وزارت جهاد سازندگی، مرکز تحقیقات و بررسی مسائل روستایی. ص. ۲۴.
۱۲. مرکز آمار ایران، نشریات تفصیلی سرشماری استان های کشور سالهای ۱۳۴۵-۱۳۷۵.
۱۳. میرمحمد صادقی، ج. (۱۳۷۳)، نقش سرمایه انسانی در توسعه کشاورزی ایران. *مجله دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان*. شماره‌های ۱ و ۲، صفحات ۹۳-۷۱.
۱۴. وزارت اقتصاد (۱۳۷۵). گزارش طرح تحقیقاتی: بررسی علل مهاجرت روستاییان. معاونت آمار و اطلاعات.
۱۵. هاشمی پور، ص. ع. (۱۳۷۷)، تحول کشاورزی در بستر زمان. تهران: دفتر روابط عمومی وزارت کشاورزی.
16. Bihis - Tolentino, J., (1996), Issue Papers: Institutional Strengthening and Programme Management Related to Rural Youth Programmes. Rome: FAO, Expert Consultation on Extension Rural Youth Programmes and Sustainable Development, Retrieved from www.fao.org/docrep/w1765e/w1765e0d.htm
17. Beauford, E. Y. (2008), Revitalizing Rural America: Focus on Rural Youth. Southern Rural Sociology, Vol. 6.
18. Cecchetti, C. L., Sommer, R., & Leising, J. G. (1992), Australian Students, Perceptions of Agricultural Careers. *Journal of Agricultural Education*. 33(1): PP. 30-36.
19. Osborne, E. D., Dyer, J. E., (2000), Attitudes of Illinois Agri-science and Their Parents toward Agriculture and - Agricultural Education Programs. *Journal of Agricultural Education*. 41(3): PP.50-59.
20. Selid, A., Mulkey, D., Blanton, D., (1999), Youth in Rural Community Development: High School Survey Researchers in Immokalee, Florida. *Journal of Extension* (37),1, Retrieved from joe.org/JOE/1999 february/rbz.html.

21. Soobitsky, J. r., Boruchowiz, S. A., (1984), Chinese Rural Youth: the Long March toward Education. In: FAO, UNESCO, ILO (Eds). Training for Agricultural and Rural Development. PP.31-38. Rom: FAO.
22. Sumberg, J., (2006)., Establishing a National Framework for Enabling Small Commodity Producers' Integration into Supply Chains. Paper Prepared for the UNCTAD Expert Meeting Enabling Small Commodity Producers in Developing Countries to Reach Global Markets, PP. 11-13.
23. Warnar, j., (2000), Involve Young People in Local Economic and Employment Development, Retrieved from www.regional.org.au/article/Youth/ Youth.htm.
24. Holz-Clause, M., Jost, M., 1995, Using Focus Gropes to Check Youth Perceptions of Agriculture. Journal of Extension (33), 3, Retrieved from www.joe.org/joe/1995/June/a3.html.

Analysis of Factors Affecting on Tendency of the Rural Youth of Ilam for Employment in Agricultural Section

Abbas soltani¹, H. Chaharsoughi Amin²

¹Graduated student Dept. of Agricultural Extension and Education, Isalmic Azad University, Ilam, ²Assistant Professor, Dept. of Agricultural Extension and Education, Isalmic Azad University, Ilam

Abstract

The purpose of this study is to investigate tendency of the rural youth toward agricultural employment, so by prediction of their behavior of selection or non-selection of this job as a career, realistic planning can be carried out in the fields of agricultural and rural development and rural youth employment programs. The purpose of this study is an applied one and is of causal-relative research type and its methodology is of survey type. The statistical population of this study are all the rural youth aged 15 to 24 who are living in rural areas of Ilam city (N =3562) from which using Cochran formula for sample volume determination and random sampling, a sample with probability proportionate to the size of 350 individuals was selected. To collect data from this statistical sample, closed questions questionnaire was used. To determine the formal validity of the instrument, the expert panel was used. Also, to determine the questionnaire reliability, Cronbach's alpha coefficient was calculated which was acceptable for the present study ($\alpha = 0.84$). The results of this study showed that the overall tendencies of the rural youth are moderate. Also, based on regression analysis, the most important variables affecting on the rural youth tendencies toward employment in agricultural careers (the dependent variable) are respectively as follows: their knowledge of the agricultural areas of occupation, family income from agricultural production, the level of government support for the rural youth employment in agricultural section. In total, these variables explain %66.5 of dependent variable variance of the study.

Key words: Agriculture, Employment, Tendency.